

Advies over een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies van bouwproducten in het binnenmilieu

- Op vraag van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Mevr. Onkelinx
- Voorbereid door de werkgroep productnormen
- Goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 31 januari 2012 (zie Bijlage 1)
- De oorspronkelijke taal van dit advies is het Frans

1. Context

- [a] Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Laurette Onkelinx, heeft aan de FRDO een adviesvraag gesteld over een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies naar het binnenmilieu van bouwproducten. De brief, zonder datum, vraagt dat de FRDO zijn advies formuleert tegen 1 maart 2012.
- [b] De tekst in voorbereiding bepaalt de voorwaarden voor het in de handel brengen of aanbieden op de markt van bouwproducten met betrekking tot de emissies naar het binnenmilieu met als doel de volksgezondheid te beschermen tegen schadelijke effecten of risico's op schadelijke effecten te verminderen.
- [c] Er is met name voorzien dat de fabrikanten ervoor moeten zorgen dat de bouwproducten die ze in de handel brengen in overeenstemming zijn met de vastgelegde drempelniveaus. Zij moeten ook een productemissiedossier opstellen dat de documentatie bevat die aantoont dat het product in overeenstemming is met die niveaus.

2. Advies

2.1. Algemene beschouwingen

- [1] In afwachting van een Europees beleid inzake de kwaliteit van de binnenlucht verwelkomt de FRDO een initiatief om een Belgisch kader vast te leggen dat rekening houdt met de situatie in de buurlanden, meer bepaald in Duitsland en Frankrijk. Het is immers belangrijk dat België over een gepast wettelijk kader beschikt om niet de indruk te wekken dat de producten die niet voldoen voor de Duitse en Franse markten wel op de Belgische markt mogen komen.

De raad stelt vast dat het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit zich duidelijk baseert op de Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten. De raad benadrukt dat – met het oog op de efficiëntie voor zowel de doelstellingen inzake volksgezondheid als voor de eengemaakte markt – de Europese samenhang een hoofddoel blijft. Daarom verzoekt de FRDO de overheid om de Europese Commissie, en meer bepaald het DG SANCO, ertoe aan te sporen de harmonisering van de desbetreffende wetgeving te versnellen. Tegelijk pleit de FRDO ervoor dat de Belgische teksten zoveel mogelijk in overeenstemming zouden zijn met de reeds bestaande Europese teksten ter zake, behalve wanneer kan worden aangetoond dat de ingevoerde aanpassingen voor een reële verbetering zorgen.

- [2] Bovendien is de raad er voorstander van de geplande maatregelen uit te breiden naar andere productcategorieën en soorten van verontreinigende stoffen, maar benadrukt daarbij ook het belang van voorafgaand overleg met de betrokken partijen in kwestie om zo rekening te kunnen houden met alle aspecten van de verschillende maatregelen.

- [3] De FRDO betreurt evenwel dat bepaalde betrokken partijen niet werden uitgenodigd om deel te nemen aan het opstellen van het ter advies voorgelegde koninklijk besluit. De raad wil de federale overheid nogmaals wijzen op het belang om de verschillende vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld vooraf te betrekken bij de bepaling van dergelijke normen en hun hiertoe voldoende middelen te garanderen. De raad verwijst in dit verband naar het Advies van de Hoge Raad voor Normalisatie over het “normalisatiepakket van de Europese Commissie van 1 juni 2011”.

2.2. Algemene aanpak

- [4] De raad meent overigens dat het noodzakelijk is om zich – in samenspraak met de gewesten – eveneens bezig te houden met de ventilatie die het mogelijk maakt de binnenluchtkwaliteit te garanderen. Als er immers bijvoorbeeld verbrandingsprocessen (zoals een open haard of brandende kaarsen) plaatsvinden in binnenruimtes, dan kunnen de in het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit voorziene drempelniveaus voor de emissies gemakkelijk ruim worden overschreden indien er niets aan de ventilatie wordt gedaan.
- [5] De FRDO is bovendien van mening dat eerst en vooral moet worden gewerkt aan de uitstoot met de grootste negatieve impact inzake binnenluchtvervuiling, met name die van de producten die vermeld werden in het hier behandelde ontwerp van koninklijk besluit en gebaseerd zijn op gezaghebbende studies.
- [6] De raad vindt het ook belangrijk om op basis van de wet over het welzijn op het werk, rekening te houden met de bescherming van de gezondheid van de werknemers die met de in het ontwerp van koninklijk besluit vermelde bouwmaterialen werken.

2.3. Bepaling van de normen

- [7] De FRDO oordeelt dat het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit een goed vertrekpunt vormt om de problematiek van de luchtkwaliteit binnenhuis te behandelen, en benadrukt, wat het vaststellen van de normen en het verbod om producten op de markt te brengen betreft, dat de opgelegde voorschriften dienen te berusten op stevige wetenschappelijke grondslagen, en rekening moeten houden met de risico's voor de gezondheid van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen en ook met de effecten verbonden aan de chronische blootstelling en de synergie-effecten.

Bovendien moeten deze voorschriften worden bepaald met naleving van het proportionaliteitsbeginsel om te vermijden dat de handel excessief zou worden belemmerd.

2.4. Natuurlijke producten en onbehandeld hout

- [8] De raad merkt op dat bepaalde materialen van nature VOS kunnen uitstoten die niet schadelijk zijn voor de gezondheid in hoeveelheden die de limieten overschrijden die door het behandelde ontwerp van koninklijk besluit zijn vastgelegd. De raad is van oordeel dat deze emissies niet in aanmerking zouden mogen worden genomen bij de berekening van het totale uitstootniveau aan VOS van deze producten.

De raad is in het bijzonder van oordeel dat natuurlijke VOS-emissies van onbehandeld hout waarvan de onschadelijkheid is aangetoond niet in aanmerking zouden mogen worden genomen bij de berekening van het totale uitstootniveau aan VOS van deze producten. Het zou immers betreurenswaardig zijn dat producten op basis van natuurlijk hout niet op de markt zouden mogen worden gebracht omdat zij niet overeenstemmen met de opgelegde normen omwille van de bescherming van de gezondheid terwijl ze nochtans niet schadelijk zijn voor de gezondheid.

2.5. Aannemers en verdelers

- [9] De FRDO wil dat de definitie van verdeler bedoeld in artikel 1, 8° van het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit wordt verduidelijkt, zodat de aannemer die een bouw materiaal plaatst – in dit geval momenteel een vloerbekleding – zonder dat hij of zij dit materiaal vervaardigt of invoert, niet als een verdeler zou worden beschouwd.

[10] De raad wil bovendien dat pragmatische voorschriften worden voorzien, met inachtneming van de doelstellingen van het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit, voor aannemers – fabrikanten van unieke stukken¹, indien deze het voorwerp zouden zijn van deze wetgeving in voorbereiding.

[11] De FRDO vindt bovendien dat artikel 8 van het behandelde ontwerp van koninklijk besluit de economische actoren zou moeten beogen zoals bepaald in artikel 1, 6° van deze tekst en niet de verdelers, en dat paragraaf 2 van dit artikel zou moeten worden geschrapt omdat het samenvalt met artikel 10.

2.6. Etikettering

[12] De raad verzoekt de federale overheid de initiatieven te volgen die op Europees niveau zijn uitgewerkt inzake de etikettering en om de resultaten te bestuderen van de ervaring die Frankrijk op dit vlak heeft opgedaan.

2.7. Slotbeschouwing

[13] De raad vindt het absoluut noodzakelijk de bijlagen 1 en 4 van het behandelde ontwerp van koninklijk besluit te verduidelijken teneinde de bedoelde materialen en deze die buiten het voorziene systeem vallen, goed te kunnen afbakenen.

In dit opzicht willen alle betrokken stakeholders de dialoog met de overheid voortzetten om de praktische toepassing van de wetgeving in voorbereiding door de ondernemingen te verduidelijken en de daadwerkelijke uitvoering ervan te garanderen.

---

¹ Zo denken wij bijvoorbeeld aan het geval van de timmerman die zelf een parketvloer zou moeten vervaardigen in geval van een specifieke opdracht (bijvoorbeeld renovatiewerken).

Bijlage 1. Stemgerechtigde leden van de algemene vergadering die hebben deelgenomen aan de stemming voor dit advies

- De voorzitter en 2 ondervoorzitters:
T. Rombouts, J. Turf, A. Panneels
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming:
J. Miller (IEW), S. Leemans (WWF), L. Cloots (BBL)
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking:
G. Vandermosten (VODO), J. Dalemans (Broederlijk Delen), B. Gloire (Oxfam)
- 1 van de 2 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties die de belangen van verbruikers verdedigen:
Chr. Rousseau (Test-Aankoop)
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
B. De Wel (ACV), D. Van Daele (FGTB), S. Storme (FGTB)
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:
I. Chaput (Essenscia), A. Nachtergaele (FEVIA), P. Vanden Abeele (UNIZO), M.-L. Semaille (FWA)
- 1 van de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten:
F. Schoonacker (EDF Luminus)
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus:
M. Carnol (ULg), D. Lesage (UGent), E. Zaccà (ULB)

Totaal: 21 van de 38 stemgerechtigde leden

Bijlage 2. Vergaderingen voor de voorbereiding van dit advies

De werkgroep « productnormen » vergaderde op 28 november en 19 december 2011 en op 16 januari 2012 om dit advies voor te bereiden.

Bijlage 3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies.

- Prof. Luc LAVRYSEN (UGent, voorzitter van de werkgroep)

Stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

- Mevr. Tine CATTOOR (Essenscia)
- Mevr. Anaïs DEVILLE (CRIOC-OIVO)
- De hr. Jean-Pierre LIEBAERT (Confédération Construction/Confederatie Bouw)
- De hr. Bruno MELCKMANS (FGTB)
- De hr. Piet VANTHOURNOUT (Fedustria)
- Mevr. Françoise VAN TIGGELEN (DETIC)
- Mevr. Valérie XHONNEUX (IEW)

Uitgenodigde expert

- De hr. Dieter DE LATHAUWER (FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu)

Secretariaat

- De hr. Jan DE SMEDT
- De hr. Alexis DALL'ASTA

ONTWERP
KONINKRIJK BELGIE

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST
VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN
DE VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU**

PROJET

ROYAUME DE BELGIQUE

**SERVICE PUBLIC FEDERAL
SANTÉ PUBLIQUE, SÉCURITÉ DE LA CHAÎNE
ALIMENTAIRE ET
ENVIRONNEMENT**

Koninklijk besluit tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies naar het binnenmilieu van bouwproducten voor bepaalde beoogde gebruiken

Arrêté royal établissant les niveaux de seuils pour les émissions dans l'environnement intérieur de produits de construction pour certains usages prévus

ALBERT II, Koning der Belgen,

ALBERT II, Roi des Belges,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
Onze Groet.

A tous, présents et à venir,
Salut.

Gelet op de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, artikelen 5, § 1, 1° en 3°, en 15, § 3;

Vu la loi du 21 décembre 1998 relative aux normes de produits ayant pour but la promotion de modes de production et de consommation durables et la protection de l'environnement, de la santé et des travailleurs, les articles 5, § 1, 1° et 3°, et 15, § 3;

Gelet op de mededeling aan de Europese Commissie, op ... , met toepassing van artikel 8, lid 1, van richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij;

Vu la communication à la Commission européenne, le ... , en application de l'article 8, paragraphe 1er, de la directive 98/34/CE du Parlement européen et du Conseil du 22 juin 1998 prévoyant une procédure d'information dans le domaine des normes et réglementations techniques et des règles relatives aux services de la société de l'information;

Gelet op het advies van de Hoge Gezondheidsraad van ... ;

Vu l'avis du Conseil supérieur de la Santé du ... ;

Gelet op het advies van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling van ... ;

Vu l'avis du Conseil fédéral du Développement durable du ... ;

Gelet op het advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven van ... ;

Vu l'avis du Conseil central de l'Économie du ... ;

Gelet op het advies van de Raad voor het Verbruik van ... ;

Vu l'avis du Conseil de la Consommation du ... ;

Gelet op de betrokkenheid van de gewestregeringen bij het ontwerpen van dit

Vu l'association des gouvernements régionaux à l'élaboration du présent arrêté;

besluit;

Gelet op het advies van de inspecteur van Financiën, gegeven op ... ;

Vu l'avis de l'inspecteur des Finances, donné le ... ;

Gelet op advies xx.xxx/x van de Raad van State, gegeven op ... , met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Vu l'avis xx.xxx/x du Conseil d'Etat, donné le ... , en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat;

Op voordracht van de Minister van Volksgezondheid, de Minister van Leefmilieu en de Minister van Economie,

Sur la proposition de la Ministre de la Santé publique, du Ministre de l'Environnement et du Ministre de l'Économie,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

ons arrêté et arrêtons :

Artikel 1. Definities

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

Article 1er. Définitions

Pour l'application du présent arrêté, il y a lieu d'entendre par :

1° Bouwproduct: elk product of kit in België in de handel gebracht of op de markt aangeboden om te worden verwerkt in gebouwen of delen ervan, en waarvan de prestaties gevolgen hebben voor de prestaties van het bouwwerk met betrekking tot de fundamentele eisen voor bouwwerken

1° Produit de construction : tout produit ou kit mis sur la marché ou à disposition sur le marché en Belgique en vue d'être incorporé dans des bâtiments ou des parties de ceux-ci et dont les performances influent sur celles des ouvrages de construction en ce qui concerne les exigences fondamentales applicables auxdits ouvrages ;

2° Kit: een bouwproduct dat door één fabrikant in de handel wordt gebracht met ten minste twee afzonderlijke componenten die gecombineerd moeten worden om in het bouwwerk te worden verwerkt;

2° Kit : un produit de construction mis sur le marché par un seul fabricant sous la forme d'un ensemble constitué d'au moins deux éléments séparés qui nécessitent d'être assemblés pour être installés dans l'ouvrage de construction ;

3° Binnenmilieu: binnenruimtes in gebouwen;

3° Environnement intérieur : espaces intérieurs dans des bâtiments ;

4° Het op de markt aanbieden: het in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een bouwproduct met het oog op distributie of gebruik op de Belgische markt;

4° Mise à disposition sur le marché : toute fourniture d'un produit de construction destiné à être distribué ou utilisé sur le marché belge dans le cadre d'une activité commerciale, à titre onéreux ou gratuit ;

5° In de handel brengen: het voor het eerst op de Belgische markt aanbieden van een bouwproduct;

5° Mise sur le marché : la première mise à disposition d'un produit de construction sur le marché belge ;

6° Marktdeelnemer: de fabrikant, de importeur, de distributeur of de gemachtigde;

6° Opérateur économique : le fabricant, l'importateur, le distributeur ou le mandataire ;

7° Fabrikant: een natuurlijke of rechtspersoon die een bouwproduct vervaardigt of laat ontwerpen of vervaardigen, en dat product op de markt aanbiedt ongeacht de naam van het product.

7° Fabricant : toute personne physique ou morale qui fabrique ou fait concevoir ou fabriquer un produit de construction et qui le met à disposition sur le marché quel que soit le nom du produit ;

8° Distributeur: een natuurlijke of rechtspersoon in de toeleveringsketen, anders dan de fabrikant of

8° Distributeur : toute personne physique ou morale faisant partie de la chaîne

de importeur, die een bouwproduct op de markt aanbiedt;

9° Importeur: een in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die een bouwproduct uit een derde land op de nationale markt in de handel brengt;

10° Gemachtigde: een in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die schriftelijk door een fabrikant is gemachtigd om namens hem op te treden met betrekking tot bepaalde taken vastgelegd in dit besluit;

11° Producttype: de representatieve niveaus van de emissies naar de lucht van een bouwproduct dat is vervaardigd met een bepaalde combinatie van grondstoffen of andere elementen in een specifiek productieproces;

12° Bevoegde Overheid : Federale Overheid Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu ;

13° Bouwproductenverordening : Verordening 305/2011 van het Europees parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad;

14° Fundamentele eisen: zoals gedefinieerd in de Verordening 305/2011.

Art. 2. Onderwerp en toepassingsgebied

§1. Dit besluit bepaalt in functie van hun beoogde gebruik de voorwaarden voor het in de handel brengen of aanbieden op de markt van bouwproducten met betrekking tot de emissies naar het binnenmilieu met als doel de volksgezondheid te beschermen tegen schadelijke effecten of risico's op schadelijke effecten te verminderen.

§2. Dit besluit is van toepassing op de bouwproducten en hun beoogde gebruiken opgenomen in **Bijlage 1**.

Art. 3. Drempelniveaus

Het is verboden bouwproducten in de handel te brengen en op de markt aan te bieden waarvan de emissies de drempelniveaus vastgelegd in **Bijlage 2** overschrijden.

Art. 4. Verplichtingen van de fabrikant

§1. Fabrikanten zorgen ervoor dat de

d'approvisionnement, autre que le fabricant ou l'importateur, qui met un produit de construction à disposition sur le marché ;

9° Importateur : toute personne physique ou morale établie en Belgique qui met sur le marché national un produit de construction provenant d'un pays tiers ;

10° Mandataire : toute personne physique ou morale établie en Belgique qui a reçu un mandat écrit d'un fabricant pour agir en son nom aux fins de l'accomplissement de certaines tâches fixées dans le présent arrêté ;

11° Produit type : les niveaux représentatifs des émissions vers l'air d'un produit de construction fabriqué à partir d'une certaine combinaison de matières premières ou d'autres éléments selon un procédé de production spécifique ;

12° Autorité compétente : le Service public fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement ;

13° Règlement Produits de construction : le règlement 305/2011 du Parlement européen et du Conseil du 9 mars 2011 établissant des conditions harmonisées de commercialisation pour les produits de construction et abrogeant la directive 89/106/CEE du Conseil ;

14° Exigences fondamentales : telles que définies au règlement 305/2011.

Art. 2. Objet et champ d'application

§1er. Le présent arrêté définit, en fonction de leur usage prévu, les conditions relatives à la mise sur le marché ou à la mise à disposition sur le marché de produits de construction en ce qui concerne les émissions vers l'environnement intérieur, dans le but de protéger la santé publique contre leurs effets nocifs ou de diminuer les risques d'effets nocifs.

§2. Le présent arrêté est applicable aux produits de construction avec leurs usages prévus repris en **Annexe 1**.

Art. 3. Niveaux seuils

Il est interdit de mettre sur le marché et de mettre à disposition sur le marché des produits de construction dont les émissions dépassent les niveaux seuils fixés en **Annexe 2**.

Art. 4. Obligations du fabricant

§1er. Les fabricants s'assurent que les produits de

bouwproducten die ze in de handel brengen in overeenstemming zijn met de in artikel 3 bedoelde drempelniveaus. construction qu'ils mettent sur le marché sont conformes aux niveaux seuils visés à l'article 3.

- §2. Wanneer de fabrikant een bouwproduct in de handel brengt, zijn de emissies van dit bouwproduct in overeenstemming met het, vooraf vastgestelde, overeenkomstige producttype. §2. Quand le fabricant met un produit de construction sur le marché, les émissions dudit produit de construction sont conformes au produit type correspondant préétabli.
- §3. Voor elk producttype stelt de fabrikant een motivatie op en stelt hij specifieke documentatie samen die aantonen dat het bouwproducttype in overeenstemming is met de in artikel 3 bedoelde drempelniveaus. Deze motivatie en specifieke documentatie voor de verschillende producttypes verzamelt de fabrikant in een dossier, het productemissiedossier. §3. Pour tout produit type, le fabricant établit une motivation et compose une documentation spécifique démontrant la conformité du produit de construction type aux niveaux seuils visés à l'article 3. Le fabricant rassemble cette motivation et cette documentation spécifique pour les différents produits types dans un dossier, le dossier d'émissions de produit.
- §4. De fabrikant zorgt voor een éénduidige traceerbaarheid tussen producten die hij in de handel brengt en het overeenkomstige producttype en omgekeerd. §4. Le fabricant veille à une traçabilité univoque entre les produits qu'il met sur le marché et le produit type correspondant, et inversement.
- §5. De inhoud, samenstelling en vormvereisten van het productemissiedossier dienen in overeenstemming te zijn met de bepalingen van **Bijlage 3**. §5. Le contenu, la composition et les exigences de forme du dossier d'émissions de produit doivent être conformes aux dispositions de l'**Annexe 3**.
- §6. Het voorhanden zijn van een productemissiedossier ontslaat de fabrikant niet van de verantwoordelijkheid om te voldoen aan de in artikel 3 bedoelde drempelniveaus. §6. La disponibilité d'un dossier d'émissions de produit ne dispense pas le fabricant de la responsabilité de satisfaire aux niveaux seuils visés à l'article 3.
- §7. Fabrikanten bewaren het productemissiedossier minstens tot 10 jaar nadat het bouwproduct in de handel is gebracht. §7. Les fabricants conservent le dossier d'émissions de produit pendant 10 ans au moins après que le produit a été mis sur le marché.
- §8. Fabrikanten zorgen ervoor dat er procedures worden ingesteld om voor serieproductie de aangegeven prestaties te handhaven. Met veranderingen in het producttype en in de geharmoniseerde technische specificaties wordt op passende wijze rekening gehouden. §8. Les fabricants s'assurent que des procédures sont mises en place pour garantir que les performances déclarées sont maintenues dans la production en série. Il est dûment tenu compte des modifications apportées au produit type et aux spécifications techniques harmonisées applicables.
- §9. Fabrikanten onderzoeken klachten, non-conforme producten en teruggeroepen producten en houden daarvan een register bij, en zij houden de distributeurs op de hoogte van dat toezicht. Zij stellen hiervoor een schriftelijke procedure op. §9. Les fabricants examinent les réclamations, les produits non conformes et les rappels de produits et tiennent un registre en la matière, et informent les distributeurs de ce suivi. Pour ce faire, ils établissent une procédure écrite.
- §10. Fabrikanten verstrekken op eenvoudig verzoek van een Bevoegde Overheid aan deze §10. Sur simple requête d'une autorité compétente, les fabricants communiquent à cette autorité

overheid alle benodigde informatie en documentatie om aan te tonen dat het bouwproduct conform de toepasselijke bepalingen van dit besluit is, in een taal die die overheid gemakkelijk kan begrijpen. Op verzoek van deze overheid verlenen zij medewerking aan alle genomen maatregelen ter uitschakeling van de risico's van de door hen in de handel gebrachte bouwproducten.

toutes les informations et tous les documents nécessaires pour démontrer la conformité du produit de construction aux dispositions applicables du présent arrêté, dans une langue aisément compréhensible par ladite autorité. À la demande de cette autorité, ils coopèrent à toute mesure adoptée en vue d'éliminer les risques présentés par des produits de construction qu'ils ont mis sur le marché.

§11. Fabrikanten die van mening zijn of redenen hebben om aan te nemen dat een door hen in de handel gebracht bouwproduct niet in overeenstemming is met de in artikel 3 bedoelde drempelniveaus of aan andere toepasselijke voorschriften van dit besluit voldoet, nemen onmiddellijk de nodige corrigerende maatregelen om de niet-conforme producten die op de markt zijn conform te maken of ze zo nodig uit de markt te nemen of terug te roepen. In dit geval brengen fabrikanten de Bevoegde Overheid hiervan onmiddellijk op de hoogte, waarbij zij in het bijzonder de non-conformiteit en alle genomen corrigerende maatregelen uitvoerig beschrijven.

§11. Les fabricants qui considèrent ou ont des raisons de croire qu'un produit de construction qu'ils ont mis sur le marché n'est pas conforme aux niveaux seuils visés à l'article 3 ou à d'autres exigences applicables du présent arrêté, prennent immédiatement les mesures correctives nécessaires pour mettre en conformité les produits non conformes présents sur le marché ou, le cas échéant, les retirer du marché ou les rappeler. Dans ce cas, les fabricants en informent immédiatement l'autorité compétente, en fournissant des précisions, notamment, sur la non-conformité et sur toute mesure corrective adoptée.

Art. 5. Vrijstelling

In afwijking van artikel 4 zijn fabrikanten voor de bouwproducten opgenomen in **Bijlage 4** vrijgesteld van de verplichting om over een productemissiedossier te beschikken.

Art. 5. Dispense

Par dérogation à l'article 4, les fabricants des produits de construction repris à l'**Annexe 4** sont dispensés de l'obligation de disposer d'un dossier d'émissions de produit.

Art. 6. Gemachtigden

§ 1. Een fabrikant kan via een schriftelijk mandaat een gemachtigde aanstellen.

De opstelling van het productemissiedossier kan geen deel uitmaken van het mandaat van de gemachtigde.

Art. 6. Mandataires

§1er. Un fabricant peut désigner un mandataire au moyen d'un mandat écrit.

L'établissement du dossier d'émissions de produit ne peut pas être confié au mandataire.

§ 2. Het mandaat laat de gemachtigde toe ten minste de volgende taken te verrichten:

- a. hij houdt het productemissiedossier gedurende de in artikel 4, § 7, bedoelde termijn ter beschikking van de Bevoegde Overheid;
- b. hij verstrekt op eenvoudig verzoek van de Bevoegde Overheid aan deze overheid het productemissiedossier en alle andere benodigde informatie en documentatie om aan te tonen dat het bouwproduct conform de toepasselijke voorschriften van dit besluit is;

§2. Le mandat permet au moins au mandataire d'effectuer les tâches suivantes :

- a. il tient le dossier d'émissions de produit à la disposition de l'autorité compétente pendant le délai visé à l'article 4, §7 ;
- b. sur simple requête de l'autorité compétente, il communique à cette autorité le dossier d'émissions de produit et toutes les autres informations et tous les autres documents nécessaires pour démontrer la conformité du produit aux exigences applicables du présent arrêté ;
- c. à la demande de l'autorité

- c. hij verleent op verzoek van de Bevoegde Overheid medewerking aan eventueel genomen maatregelen ter uitschakeling van de risico's van bouwproducten die onder het mandaat van de gemachtigde vallen.

compétente, il coopère à toute mesure éventuellement adoptée en vue d'éliminer les risques présentés par les produits de construction couverts par son mandat.

Art. 7. Verplichtingen van de importeur

§12. Importeurs mogen alleen bouwproducten in de handel brengen die aan de voorschriften van dit besluit voldoen.

§13. Alvorens een bouwproduct in de handel wordt gebracht, zorgen importeurs ervoor dat de fabrikant het productemissiedossier heeft opgesteld volgens de bepalingen van dit besluit

§14. Importeurs waken erover dat alle maatregelen genomen zijn om ervoor te zorgen dat de bouwproducten die in de handel worden gebracht in overeenstemming zijn met de in artikel 3 bedoelde drempelniveaus.

§15. Indien een importeur van mening is of redenen heeft om aan te nemen dat het bouwproduct niet conform de bepalingen van dit besluit is, brengt de importeur het bouwproduct niet in de handel zolang het niet in overeenstemming is met de toepasselijke voorschriften van dit besluit. Indien het product een risico vertoont, brengt de importeur de fabrikant en de bevoegde overheid hiervan op de hoogte.

§16. Importeurs die van mening zijn of redenen hebben om aan te nemen dat een door hen in de handel gebracht bouwproduct niet in overeenstemming is met de in artikel 3 bedoelde drempelniveaus of aan andere toepasselijke voorschriften van dit besluit voldoet, nemen onmiddellijk de nodige corrigerende maatregelen om het product conform te maken of zo nodig uit de markt te nemen of terug te roepen. In dit geval brengen importeurs, indien het product een risico vertoont, de Bevoegde Overheid hiervan onmiddellijk op de hoogte, waarbij zij in het bijzonder de non-conformiteit en alle genomen corrigerende maatregelen uitvoerig beschrijven.

§17. Importeurs houden gedurende de in artikel 4, § 7, bedoelde termijn een kopie van productemissiedossier ter beschikking van de Bevoegde Overheid en zorgen ervoor dat het productemissiedossier op verzoek aan die

Art. 7. Obligations de l'importateur

§1er. Les importateurs ne sont autorisés à mettre sur le marché que les produits de construction répondant aux exigences du présent arrêté.

§2. Avant de mettre un produit de construction sur le marché, les importateurs s'assurent que le fabricant a établi le dossier d'émissions de produit selon les dispositions du présent arrêté.

§3. Les importateurs s'assurent que toutes les mesures ont été prises pour garantir que les produits de construction mis sur le marché sont conformes aux niveaux seuils visés à l'article 3.

§4. Lorsqu'un importateur considère ou a des raisons de croire que le produit de construction n'est pas conforme aux dispositions du présent arrêté, l'importateur ne met pas le produit de construction sur le marché tant que celui-ci n'est pas conforme aux exigences applicables du présent arrêté. Si le produit présente un risque, l'importateur en informe le fabricant et l'autorité compétente.

§5. Les importateurs qui considèrent ou ont des raisons de croire qu'un produit de construction qu'ils ont mis sur le marché n'est pas conforme aux niveaux seuils visés à l'article 3 ou à d'autres exigences applicables du présent arrêté, prennent immédiatement les mesures correctives nécessaires pour mettre le produit en conformité ou, le cas échéant, le retirer du marché ou le rappeler. Dans ce cas, si le produit présente un risque, les importateurs en informent immédiatement l'autorité compétente, en fournissant des précisions, notamment, sur la non-conformité et sur toute mesure corrective adoptée.

§6. Pendant le délai visé à l'article 4, §7, les importateurs tiennent une copie du dossier d'émissions de produit à disposition de l'autorité compétente et s'assurent à ce que le dossier d'émissions de produit soit fourni à cette autorité sur demande de celle-ci.

overheid wordt verstrekt.

Art. 8. Verplichtingen van de distributeur

§18. Distributeurs die van mening zijn of redenen hebben om aan te nemen dat een door hen op de markt aangeboden bouwproduct niet in overeenstemming is met de toepasselijke voorschriften van dit besluit, zorgen ervoor dat de nodige corrigerende maatregelen worden genomen om het product conform te maken of zo nodig uit de markt te nemen of terug te roepen.

§19. Distributeurs verstrekken op verzoek van een Bevoegde Overheid aan deze overheid alle benodigde informatie en documentatie om aan te tonen dat het product in overeenstemming is met de toepasselijke voorschriften van dit besluit, in een taal die de overheid gemakkelijk kan begrijpen. Op verzoek van de Bevoegde Overheid verlenen zij medewerking aan de uitvoering van alle maatregelen ter uitschakeling van de risico's van de door hen op de markt aangeboden bouwproducten.

Art. 9.

Een importeur of distributeur wordt beschouwd als fabrikant voor de toepassing van dit besluit en is onderworpen aan de verplichtingen van de fabrikant bepaald in artikel 4, wanneer hij een bouwproduct onder zijn naam of merknaam in de handel brengt of een al in de handel gebracht bouwproduct zodanig wijzigt dat de conformiteit met de bepalingen van dit besluit in het gedrang kan komen.

Art. 10.

De marktdeelnemers delen de Bevoegde Overheid op eenvoudig verzoek het volgende mee:

- a) welke marktdeelnemer hen een bouwproduct heeft verstrekt waarop dit besluit van toepassing is;
- b) aan welke marktdeelnemer zij een bouwproduct waarop dit besluit van toepassing is, hebben verstrekt.

Art. 11.

Indien voor het betreffende bouwproduct een geharmoniseerde technische specificatie bestaat, en indien in deze technische specificatie de karakteristieken van dit besluit zijn opgenomen, declareert de fabrikant deze karakteristiek overeenkomstig de Bouwproductenverordening en de geharmoniseerde technische specificatie bij het

Art. 8. Obligations du distributeur

§1er. Les distributeurs qui considèrent ou ont des raisons de croire qu'un produit de construction qu'ils ont mis à disposition sur le marché n'est pas conforme aux exigences applicables du présent arrêté, veillent à ce que les mesures correctives nécessaires sont prises pour mettre le produit en conformité ou, le retirer du marché ou le rappeler, selon le cas.

§2. Sur requête d'une autorité compétente, les distributeurs communiquent à cette autorité toutes les informations et tous les documents nécessaires pour démontrer la conformité du produit aux exigences applicables du présent arrêté, dans une langue aisément compréhensible par ladite autorité. A la demande de l'autorité compétente, ils coopèrent à toute mesure adoptée en vue d'éliminer les risques présentés par des produits de construction qu'ils ont mis à disposition sur le marché.

Art. 9.

Un importateur ou un distributeur est considéré comme un fabricant pour l'application du présent arrêté et est soumis aux obligations du fabricant définies à l'article 4, lorsqu'il met un produit de construction sur le marché sous son propre nom ou sa propre marque ou lorsqu'il modifie un produit de construction déjà mis sur le marché de telle sorte que la conformité avec les dispositions du présent arrêté peut en être affectée.

Art. 10.

Les opérateurs économiques identifient, sur simple demande, à l'intention de l'autorité compétente :

- a) tout opérateur économique qui leur a fourni un produit de construction auquel le présent arrêté s'applique ;
- b) tout opérateur économique auquel ils ont fourni un produit de construction auquel le présent arrêté s'applique.

Art. 11.

Si une spécification technique harmonisée existe pour le produit de construction en question, et si cette spécification technique inclut les caractéristiques du présent arrêté, le fabricant déclare cette caractéristique conformément au règlement Produits de construction et à la spécification technique harmonisée lors de la mise

op de markt aanbieden van deze producten. In dit geval zijn bijkomend aan dit besluit de bepalingen van de Bouwproductenverordening van toepassing. Het markttoezicht hierop gebeurt door de Bevoegde Overheid.

Art. 12. Markttoezicht

§20. Het markttoezicht kan uit volgende onderdelen bestaan:

- a. Het testen of laten testen van producten;
- b. Nazicht van de productemissiedossiers.

§21. Bij het markttoezicht zullen de producten getest worden volgens de referentietestmethode vastgelegd in **Bijlage 5**.

§22. De monsterneming gebeurt in overeenstemming met ISO 16000-11 en CEN/TR 16220 "Construction products – Assessment of release of DS – Complement to sampling". Het nemen van de monsters gebeurt ten vroegste als het product verpakt is en klaar is om in de handel te worden gebracht.

§23. Elk product dat in de voorraad aanwezig is en verpakt is, wordt aanzien als klaar om in de handel te worden gebracht, tenzij de marktdeelnemer over een geschreven en geldige procedure beschikt die het tegendeel aantoonst.

§24. De Bevoegde Overheid kan op elk moment aan de marktdeelnemers op eenvoudig verzoek het productemissiedossier opvragen. Ze heeft het recht om bij een inspectiebezoek bij de fabrikant het productemissiedossier op te vragen en onmiddellijk een kopij van het productemissiedossier mee te nemen. Ze heeft het recht ter plaatse de nodige verificaties uit te voeren (zoals het inkijken van documenten, het inkijken van klachtenregisters, het evalueren van het productemissiedossier in functie van de actuele productie, etc) in het kader van dit besluit.

§25. De Bevoegde Overheid kan een beoordeling uitvoeren in het licht van de in dit besluit vastgestelde voorschriften. De desbetreffende marktdeelnemers werken zo nodig samen met de Bevoegde Overheid.

§26. Indien de Bevoegde Overheid vaststelt dat

à disposition de ces produits sur le marché. En pareil cas, les dispositions du règlement Produits de construction sont d'application, en complément du présent arrêté. La surveillance du marché sur ces produits est assurée par l'autorité compétente.

Art. 12. Surveillance du marché

§1er. La surveillance du marché peut comprendre les parties suivantes :

- a. Tester ou faire tester des produits ;
- b. Contrôler les dossiers d'émissions de produit.

§2. Lors de la surveillance du marché, les produits seront testés conformément à la méthode de test de référence définie à l'**Annexe 5**.

§3. Le prélèvement d'échantillons s'effectue conformément aux normes ISO 16000-11 et CEN/TR 16220 « Produits de construction - Évaluation de l'émission de substances dangereuses - Complément relatif à l'échantillonnage ». La prise d'échantillons a lieu au plus tôt lorsque le produit est emballé et prêt à être mis sur le marché.

§4. Tout produit emballé présent dans le stock est considéré comme prêt à être mis sur le marché, à moins que l'opérateur économique ne dispose d'une procédure écrite et valide démontrant le contraire.

§5. À tout moment, l'autorité compétente, sur simple demande, peut demander aux opérateurs économiques le dossier d'émissions de produit. Elle est en droit, dans le cadre d'une visite d'inspection chez le fabricant, de demander le dossier d'émissions de produit et d'en emporter immédiatement une copie. Elle a le droit d'exécuter les vérifications nécessaires à l'endroit de l'inspection (examiner des documents, examiner le registre des plaintes, évaluer le dossier d'émissions de produit en fonction de la production actuelle, etc.) dans le cadre de cet arrêté.

§6. L'autorité compétente peut procéder à une évaluation en tenant compte des exigences définies dans le présent arrêté. Les opérateurs économiques concernés apportent la coopération nécessaire à l'autorité compétente.

§7. Si l'autorité compétente constate que le produit

het bouwproduct niet aan de in dit besluit vastgestelde voorschriften voldoet, verlangt zij onverwijld van de betrokken marktdeelnemer dat hij alle corrigerende maatregelen neemt om het product conform deze voorschriften te maken, of uit de handel te nemen dan wel terug te roepen binnen een door hen vast te stellen redelijke termijn, die evenredig is met de aard van het risico.

de construction ne respecte pas les exigences définies dans le présent arrêté, elle invite sans retard l'opérateur économique en cause à prendre toutes les mesures correctives qui s'imposent pour mettre le produit en conformité avec ces exigences, ou à le retirer du marché ou à le rappeler dans un délai raisonnable, proportionné à la nature du risque, qu'elle peut prescrire.

§27. In het kader van het in dit artikel bedoelde toezicht, kunnen, overeenkomstig artikel 15, § 2, 4°, van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, monsters genomen of laten genomen worden volgens de hierna bepaalde procedure:

- a. Van elk product worden drie monsters genomen waarvan alle opschriften verborgen worden die de herkomst van het product te kennen geven.
- b. De monsters worden terstond verzegeld.
- c. Op het aan het monster gehecht etiket of op de verpakking wordt vermeld : het nummer van het monster, de aard van het product met uitsluiting van de handelsbenaming, de datum waarop het monster is genomen, de naam en de handtekening van de ambtenaar van de Bevoegde Overheid die de monsters heeft genomen.
- d. Een monster wordt aan de verantwoordelijke voor het op de markt brengen van het product overhandigd.
- e. Het tweede monster wordt ter ontleding gezonden aan een erkend laboratorium.
- f. Het derde monster wordt aan de Minister gezonden die het, in voorkomend geval, aan de Procureur des Konings doet toekomen.

§8. Dans le cadre de la surveillance visée au présent article, conformément à l'article 15, §2, 4° de la loi du 21 décembre 1998 relative aux normes de produits ayant pour but la promotion de modes de production et de consommation durables et la protection de l'environnement, de la santé et des travailleurs, des échantillons peuvent être prélevés selon la procédure déterminée ci-après :

- c. Pour chaque produit sont prélevés trois échantillons dont toutes les inscriptions mentionnant l'origine du produit sont occultées.
- d. Les échantillons sont immédiatement scellés.
- e. Sur l'étiquette attachée à l'échantillon ou sur l'emballage sont mentionnés : le numéro de l'échantillon, la nature du produit à l'exclusion de l'appellation commerciale, la date de prélèvement de l'échantillon, le nom et la signature du fonctionnaire de l'autorité compétente qui a prélevé les échantillons.
- f. Un échantillon est remis à la personne responsable de la mise sur le marché du produit.
- g. Le deuxième échantillon est envoyé à un laboratoire agréé pour analyse.
- h. Le troisième échantillon est transmis au ministre qui, le cas échéant, le fait parvenir au procureur du Roi.

§28. De laboratoria die belast kunnen worden met de uitvoering van de ontleding bedoeld in paragraaf 8, e), moeten gecertificeerd zijn volgens de NBN EN ISO/CEI 17025-norm voor de ISO 16000 testnormen.

§9. Les laboratoires susceptibles d'être chargés de l'analyse visée au paragraphe 8, e), doivent être certifiés conformément à la norme NBN EN ISO/CEI 17025 pour les normes de test ISO 16000.

§29. De Bevoegde Overheid brengt de FOD Economie binnen een redelijke termijn op de hoogte van meldingen van non-conformiteiten en van vaststellingen van non-conformiteiten.

§30. Indien bij markttoezicht testen worden uitgevoerd volgens de referentietestmethode, en indien de resultaten niet in overeenstemming met de drempelwaarden bedoeld in artikel 3 zijn, dan vallen de kosten voor het uitvoeren van deze testen ten koste van de fabrikant.

Art. 13. Formele non-conformiteit

§31. Onverminderd artikel 12 verlangt de Bevoegde Overheid, wanneer zij een van de volgende feiten vaststelt, van de betrokken marktdeelnemer dat deze een einde maakt aan de non-conformiteit:

- a. Het productemissiedossier is niet volledig of ontbreekt;
- b. Het niet vervuld zijn van de vormelijke vereisten van het productemissiedossier.

§32. Indien de in paragraaf 1 bedoelde non-conformiteit voortduurt, neemt de Bevoegde Overheid alle passende maatregelen om het in de handel brengen en op de markt aanbieden van het bouwproduct te beperken of te verbieden, of het product terug te roepen of uit de markt te nemen.

Art. 14. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2014.

De bouwproducten vermeld in [bijlage 1](#), die vóór 1 januari 2014 in de handel zijn gebracht en niet aan de voorwaarden zouden voldoen, mogen tot 31 december 2014 op de markt worden aangeboden.

Art. 15. De minister bevoegd voor Volksgezondheid, de minister bevoegd voor Leefmilieu en de minister bevoegd voor Economie, zijn, ieder wat hem betreft; belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel,

§10. L'autorité compétente informe dans un délai raisonnable le SPF Économie de la notification de non-conformités et de la constatation de non-conformités.

§11. Si, dans le cadre de la surveillance du marché, des tests sont effectués selon la méthode de test de référence, et si les résultats ne sont pas conformes aux valeurs seuils visées à l'article 3, les coûts de réalisation de ces tests sont aux frais du fabricant.

Art. 13. Non-conformité formelle

§1er. Sans préjudice de l'article 12, lorsque l'autorité compétente fait l'une des constatations suivantes, elle invite l'opérateur économique en cause à mettre un terme à la non-conformité en question :

- a. Le dossier d'émissions de produit est incomplet ou fait défaut ;
- b. Les exigences de forme du dossier d'émissions de produit ne sont pas remplies.

§2. Si la non-conformité visée au paragraphe 1er persiste, l'autorité compétente prend toutes les mesures appropriées pour restreindre ou interdire la mise sur le marché et la mise à disposition du produit de construction sur le marché, ou pour assurer son rappel ou son retrait du marché.

Art. 14. Le présent arrêté entre en vigueur le 1er janvier 2014.

Les produits de construction repris à l'[annexe 1](#), qui ont été mis sur le marché avant le 1er janvier 2014 et qui ne satisferaient pas aux exigences, peuvent être mis à disposition sur le marché jusqu'au 31 décembre 2014.

Art. 15. Le ministre qui a la Santé publique dans ses attributions, le ministre qui a l'Environnement dans ses attributions et le ministre qui a l'Économie dans ses attributions, sont chacun en ce qui le concerne, chargés de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le

Van Koningswege:

Par le Roi :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale
Zaken en Volksgezondheid,

La Vice-Première Ministre et Ministre des
Affaires sociales et de la Santé publique,

L. ONKELINX

De Minister van Klimaat en Energie,

Le Ministre du Climat et de l'Energie,

P. MAGNETTE

De Minister voor Ondernemen en
Vereenvoudigen,

Le Ministre pour l'Entreprise et la
Simplification,

V. VAN QUICKENBORNE

Bijlage 1. Lijst met bouwproducten en beoogde gebruiken waarop dit besluit van toepassing is

1. Alle bouwproducten met als **beoogd gebruik** het bedekken van een dekvloer (chappe, beton, houten raamwerk,...) in binnenruimtes voor residentieel, tertiair (ziekenhuizen, rusthuizen, ...) en commercieel gebruik en voor gebruik in kantoren, met een gebruik van geringe tot zeer intense doorgang van personen; kortweg **'vloerbedekkingsproducten'**.

2. Alle niet-metallische bouwproducten met als **beoogd gebruik** het hechten van vloerbedekkingsproducten aan een ondergrond door middel van adhesie en cohesie; Kortweg **'lijmen voor vloerbedekkingsproducten'**.

3. Bouwproducten die enkel een of meerdere van volgende beoogde gebruiken hebben, horen niet tot het toepassingsgebied van dit besluit:

- Beoogd gebruik in ruimtes voor industrieel gebruik
  - Beoogd gebruik in ruimtes met verkeer van gemotoriseerde voertuigen (garages, etc)
- Om aan te tonen dat een bouwproduct enkel bovenstaand beoogd gebruik heeft, dient dit als dusdanig expliciet en leesbaar op de verpakking te worden vermeld.

Gezien om te worden gevoegd bij het koninklijk besluit van ... tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies naar het binnenmilieu van bouwproducten voor bepaalde beoogde gebruiken

Vu pour être annexé à l'arrêté royal du ... établissant les niveaux seuils pour les émissions dans l'environnement intérieur de produits de construction pour certains usages prévus

Van Koningswege:

Par le Roi :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

La Vice-Première Ministre et Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

L. ONKELINX

De Minister van Klimaat en Energie,

Le Ministre du Climat et de l'Energie,

P. MAGNETTE

De Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen,

Le Ministre pour l'Entreprise et la Simplification,

V. VAN QUICKENBORNE

Bijlage 2. Karakteristieken en bijhorende drempelniveaus

De karakteristieken en bijhorende drempelniveaus voor emissies vastgesteld volgens de referentietestmethode beschreven in **Bijlage 5**:

Tabel A. Drempelniveaus

R	≤ 1
TVOS	$\leq 1000 \mu\text{g}/\text{m}^3$
TSVOS	$\leq 100 \mu\text{g} / \text{m}^3$
Kankerverwekkende stoffen categorie 1A en 1B	$\leq 1\mu\text{g}/\text{m}^3$
Formaldehyde	$\leq 120 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Acetaldehyde	$\leq 200 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Tolueen	$\leq 300 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Tabel B. Definities

R	De som van alle ratios R_i voor alle VOS met een LCI-waarde. De ratio R_i is de verhouding van de betreffende concentratie en de betreffende LCI-waarde. $R_i = C_i / LCI_i$ waarbij C_i de concentratie in de testkamer is van de stof i . In afwachting van de geharmoniseerde lijst met LCI-waarden, opgesteld door het JRC, is de lijst van AgBB op het moment van in de handel brengen of aanbieden op de markt van toepassing.
LCI	Lowest concentration of interest
VOS	Vluchtige organische stoffen, zoals gedefinieerd in ISO 16000-6. Het betreft zowel geïdentificeerde als niet-geïdentificeerde stoffen. <i>Nota. Dit komt ongeveer overeen met alle individuele stoffen met een retentiebereik C6 - C16</i>
SVOS	Half-vluchtige organische stoffen, zoals gedefinieerd in ISO 16000-6. Het betreft zowel geïdentificeerde als niet-geïdentificeerde stoffen. <i>Nota. Dit komt ongeveer overeen met alle individuele stoffen met een retentiebereik > C16 - C22</i>
TVOS	Totaal gehalte aan VOS zoals gedefinieerd in ISO 16000-6. Het betreft zowel geïdentificeerde als niet-geïdentificeerde stoffen. <i>Nota. Dit komt ongeveer overeen met de som van de concentraties van alle individuele stoffen met concentraties gelijk aan of groter dan $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ met een retentiebereik C6 - C16</i>
TSVOS	Totaal gehalte aan SVOS zoals gedefinieerd in ISO 16000-6. Het betreft zowel geïdentificeerde als niet-geïdentificeerde stoffen. <i>Nota. Dit komt ongeveer overeen met de som van de concentraties van alle individuele stoffen met concentraties gelijk aan of groter dan $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ met een retentiebereik > C16 - C22</i>
Kankerverwekkende stoffen	Zoals bedoeld in Art. 36(1)(c) van Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels
Formaldehyde	EINECS 200-001-8 CAS 50-00-0
Acetaldehyde	EINECS 200-836-8 CAS 75-07-0
Tolueen	EINECS 203-625-9 CAS 108-88-3

Gezien om te worden gevoegd bij het koninklijk besluit van ... tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies naar het binnenmilieu van bouwproducten voor bepaalde

Vu pour être annexé à l'arrêté royal du ... établissant les niveaux seuils pour les émissions dans l'environnement intérieur de produits de construction pour certains usages prévus

beoogde gebruiken

Van Koningswege:

Par le Roi :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale
Zaken en Volksgezondheid,

La Vice-Première Ministre et Ministre des
Affaires sociales et de la Santé publique,

L. ONKELINX

De Minister van Klimaat en Energie,

Le Ministre du Climat et de l'Energie,

P. MAGNETTE

De Minister voor Ondernemen en
Vereenvoudigen,

Le Ministre pour l'Entreprise et la
Simplification,

V. VAN QUICKENBORNE

Bijlage 3. Samenstelling, inhoud en vormelijke vereisten van het productemissiedossier

De motivatie in het productemissiedossier kan gebaseerd zijn op

- (1) testen ter bepaling van het producttype volgens de referentietestmethode in **Bijlage 5**. (markttoezicht)
- (2) Testmethodes conform ISO 16000.
- (3) Bestaande data, zowel van interne (bedrijfseigen) of externe origine (wetenschappelijke publicaties).
- (4) het aantonen dat het producttype in overeenstemming is met het producttype van een ander bouwproduct door een andere fabrikant vervaardigd en reeds overeenkomstig de referentietestmethode (of gelijkaardig) is getest. Indien deze voorwaarden zijn vervuld, heeft de fabrikant het recht de prestaties aan te geven op basis van alle of een deel van de testresultaten van dat andere product. De fabrikant kan de door een andere fabrikant verkregen testresultaten pas gebruiken als hij daarvoor de schriftelijke toestemming heeft gekregen van die andere fabrikant, die verantwoordelijk blijft voor de nauwkeurigheid, betrouwbaarheid en bestendigheid van die testresultaten;
- (5) Als het bouwproduct dat de fabrikant in de handel brengt, een samenstel is van componenten die de fabrikant naar behoren samenvoegt volgens nauwkeurige instructies van de leverancier van dat samenstel of component, die dat samenstel of die component al heeft getest, dan heeft de fabrikant het recht alle of een deel van de hem verstrekt testresultaten voor het samenstel of de component te gebruiken. De fabrikant kan de door een andere fabrikant of leverancier van het samenstel verkregen testresultaten pas gebruiken als hij daarvoor van die andere fabrikant of leverancier van het samenstel de toestemming heeft gekregen; deze laatste blijft verantwoordelijk voor de nauwkeurigheid, betrouwbaarheid en bestendigheid van die testresultaten. Indien het samenstellen van de componenten een chemische reactie veroorzaakt waardoor de productkarakteristieken mogelijks veranderen is deze mogelijkheid niet toegelaten.
- (6) een samenstelling van bovenstaande elementen.

Het dossier bestaat uit

- De unieke identificaties van de producttypes waarop de motivatie betrekking heeft
- De overeenstemming tussen producttypen en de commerciële productnamen
- Contactgegevens van de fabrikant (naam, adres en telefoonnummer van de fabrikant, het ondernemingsnummer, het telefoonnummer en emailadres van de verantwoordelijke voor het productemissiedossier)
- Motivatie voor de representativiteit van het geanalyseerde product voor andere producten
- Testverslagen
- Identificatie van de procedures mbt artikel 4 §8 en §9.
- Behaalde Type I of III labels volgens respectievelijk NBN EN ISO 14021 en NBN EN ISO 14025, die relevant zijn voor het (de) betreffende producttype(s) en die data bevat relevant voor de drempelniveaus van dit besluit
- Alle andere vormen van bewijsmateriaal
- Motivatie waarbij aan de hand van het bewijsmateriaal (test, historische data, etc) aangetoond wordt dat met grote waarschijnlijkheid de producten die op de markt worden gebracht voldoen aan de drempelniveaus.
- Als de motivatie deels of volledig gebaseerd is op testen, dan bevat het dossier de betreffende testverslagen. Indien de testmethode afwijkt van de referentietestmethode in bijlage 5, bevat het dossier een kwalitatieve en/of kwantitatieve vergelijking tussen de gebruikte testmethode en de referentietestmethode.
- Als de motivatie deels of volledig gebaseerd is op bestaande data, dan bevat het dossier deze data, de bron van deze data, en toont ze duidelijk aan dat deze data representatief zijn voor het betreffende producttype
- Als de motivatie deels of volledig gebaseerd is op het dossier van een andere fabrikant, dan bevat het dossier de testverslagen en -resultaten van het producttype van de andere fabrikant, de schriftelijke toelating van de andere fabrikant, en de motivatie waaruit blijkt dat het producttype van de andere fabrikant representatief is voor het producttype onderwerp van het productemissiedossier;

Vormvereisten:

- Het dossier moet normaal leesbaar zijn en is opgesteld in een taal die de overheid gemakkelijk kan begrijpen

- Het dossier is op het voorblad identificeerbaar door een nummering, datering, titel met verwijzing naar de producttypes en een versie-aanduiding en dient de traceerbaarheid tussen dossier, producttypes en op de markt gebracht product te garanderen.
- Indien het dossier gewijzigd wordt, dient de fabrikant een nieuw voorblad te voorzien met een overzicht van de wijzigingen tov de vorige versie.
- Alle documenten in het dossier hebben een unieke identificatie: nummering, datering, versie, titel.
- Het dossier heeft een inhoudsopgave met verwijzing naar de verschillende documenten.
- Het dossier mag digitaal worden bijgehouden, mits traceerbaarheid van de vorige versies gegarandeerd is. De vorige versies moeten worden bijgehouden, met de duidelijke vermelding “niet meer geldig”.
- De bevoegde overheid kan een verplicht te gebruiken template ter beschikking stellen

Gezien om te worden gevoegd bij het koninklijk besluit van ... tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies naar het binnenmilieu van bouwproducten voor bepaalde beoogde gebruiken

Vu pour être annexé à l'arrêté royal du ... établissant les niveaux seuils pour les émissions dans l'environnement intérieur de produits de construction pour certains usages prévus

Van Koningswege:

Par le Roi :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

La Vice-Première Ministre et Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

L. ONKELINX

De Minister van Klimaat en Energie,

Le Ministre du Climat et de l'Energie,

P. MAGNETTE

De Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen,

Le Ministre pour l'Entreprise et la Simplification,

V. VAN QUICKENBORNE

Bijlage 4. Producten die vrijgesteld zijn van een productemissiedossier

Vloerbedekkingsproducten bestaande uit

- 100% natuursteen
- 100% keramisch materiaal
- 100% glas

Van Koningswege:

Par le Roi :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

La Vice-Première Ministre et Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

L. ONKELINX

De Minister van Klimaat en Energie,

Le Ministre du Climat et de l'Energie,

P. MAGNETTE

De Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen,

Le Ministre pour l'Entreprise et la Simplification,

V. VAN QUICKENBORNE

Bijlage 5. Referentietestmethode voor emissies naar het binnenmilieu

** Deze methode komt overeen met de draft technical specifications van CEN TC 351. Zodra er een Europese norm is, die voorlopig voorzien is voor eind 2016, zal dit besluit worden aangepast. **

De referentietestmethode bestaat uit verschillende onderdelen die in onderstaande tabel worden beschreven.

Tabel X

Te gebruiken methodes	Te volgen procedures (normen)
Testmethode	<p>De referentietestmethode beschreven in NBN EN ISO 16000-9 moet gevolgd worden, aangepast met de bepalingen opgenomen in de tabel met bijkomende specificaties; Alternatieve testkamers zoals bv. FLEC (EN ISO 16000-10) en μ-CTE zijn toegelaten voor zover equivalentie met de referentietestmethode kan aangetoond worden.</p> <p>De emissiestaalnames moeten gebeuren na 28 dagen.</p> <p>Indien de vereisten gedefinieerd voor 28 dagen reeds voldaan zijn op een vroeger tijdstip (de minimumtestduur bedraagt 3 dagen) mag de emissietest gestopt worden.</p>
Analysemethode(s)	<p>VOS moeten geanalyseerd worden volgens de methode beschreven in ISO 16000-6 (TENAX adsorbens) met bijkomende specificaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle individuele stoffen voor de berekening van R moeten gekwantificeerd worden a.h.v. hun actuele respons factor. Alle andere stoffen zullen gekwantificeerd worden a.h.v. tolueneequivalenten. De kwantificatielimiet bedraagt 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. - TVOS wordt bepaald door het optellen van de individuele concentraties van elke geïdentificeerde (met beschikbare LCI-waarde) en niet-identificeerbare (zonder LCI-waarde) stof eluerend tussen n-hexaan en n-hexadecaan inclusief, met concentraties hoger dan 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, na aftrek van niet-interfererende artefacten. - wordt bepaald door het optellen van de individuele concentraties van elke geïdentificeerde (met beschikbare LCI-waarde) en niet-identificeerbare (zonder LCI-waarde) stof eluerend tussen n-heptadecaan (C17) en n-docosaan (C22) inclusief, met concentraties hoger dan 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, na aftrek van niet-interfererende artefacten. <p>Formaldehyde en acetaldehyde moeten geanalyseerd worden volgens de methode beschreven in ISO 16000-3 (DNPH adsorbens).</p>
Bereidingteststalen	<p>Voor de bereiding van de teststalen moeten de bepalingen beschreven in ISO 16000-11 gevolgd worden. Voor vloeibarevloersystemen is een preconditioneringstijd van 3 dagen toegelaten.</p>

De referentietestmethode NBN EN ISO 16000-9 wordt aangevuld met volgende aanpassingen:

Tabel X met bijkomende specificaties:

testkamer	Ladingsfactor voor vloerbedekkingsproducten	0,4 m ² /m ³
	Luchtverversingsgraad	0,5 /h
	Vochtigheidsgraad	50% ± 5
	Temperatuur	23°C ± 1
	Kwantificering	Individuele calibratie en responsfactoren
	Type testkamer	- testkamers beschreven in EN ISO 16000-9, of - FLEC beschreven in EN ISO 16000-10
referentiekamer	Volume referentiekamer	Minimum 20 l
	Vochtigheidsgraad	50% ± 5
	Temperatuur	23°C ± 1
	Oppervlakte vloer en plafond	12 m ²
	Hoogte wanden	2,5 m
	Wandoppervlakte	31,4m ² (1 deur en raam)
test	Luchtverversingsgraad	0,25 – 1,5
	Analyse	dubbele sampling en lucht analyse
	Detectie limiet	1 µg/m ³
	Minimale limiet ter kwantificatie	5 µg/m ³
LCI-waarden	Kits	Als het een kit betreft, wordt de kit getest (de verschillende componenten tesamen)
	In afwachting van de geharmoniseerde lijst met LCI-waarden, opgesteld door het JRC, is de lijst van AgBB van toepassing op het moment van de monsterneming.	

Gezien om te worden gevoegd bij het koninklijk besluit van ... tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies naar het binnenmilieu van bouwproducten voor bepaalde beoogde gebruiken

Van Koningswege:

De Vice-Eerste Minister en Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

Vu pour être annexé à l'arrêté royal du ... établissant les niveaux seuils pour les émissions dans l'environnement intérieur de produits de construction pour certains usages prévus

Par le Roi :

La Vice-Première Ministre et Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

De Minister van Klimaat en Energie,

Le Ministre du Climat et de l'Énergie,

P. MAGNETTE

De Minister voor Ondernemen en
Vereenvoudigen,

Le Ministre pour l'Entreprise et la
Simplification,

V. VAN QUICKENBORNE